

Suffiks (Hustad)

Bestemmer hvilken ordklasse det nye ordet hører til:

Grunnord	UNG
Substantiv	UNGDOM
Adjektiv	UNGDOMMELIG
Substantiv	UNGDOMMELIGHET

Suffikset bestemmer også bøyningsmønster og delvis uttale.

Grunnordet = rotmorfemet

Deling også etter

- om de er hjemlige eller fremmede prefiks
- hva de betegner (person, sted, egenskap)
- om de er produktive eller ikke

I. Substantiv

Person- og redskapsbetegnelser

Nordisk/		germanske			
	-er	Yrke og nasjonalitet	hankjønn	trykksvakt	murer, baker, tysker, italiener
	-ing		hankjønn	trykksvakt	nordlending utlending
	-inne	benevnelse på kvinner	hunkjønn	trykk på nest siste stavelse	keiserinne
	-ning		hankjønn	trykksvakt	flyktning, slektning
	-ske	kvinnelig	hunkjønn	trykksvakt	bedragerske
Gresk/	latin/	fransk			
	-ant	subst. av verb	hankjønn	trykksterkt	demonstrant
	-ent	subst. av verb	hankjønn	trykksterkt	korrespondent
	-esse	kvinnelig	hunkjønn	trykksterkt	prinsesse, baronesse
	-graf	person	hankjønn	trykksterkt	typograf
	-iker			trykksvakt	alkoholiker
	-ist			trykk på siste stavelse	kontorist bilist
	-krat			trykksterkt	byråkrat
	-log	yrkesbetegnelse	hankjønn	trykksterkt	psykolog
	-or/ tor	person eller redskap	hankjønn	trykk på nest siste stavelse	diktator motor
	-ær	yrke	hankjønn	trykksterkt	aksjonær misjonær
	ør/tør	person	hankjønn	trykksterkt	direktør, frisør

Andre suffiks

nordisk/germansk					
	-de	hankjønn	legges til adjektivstamme	t-svakt	høyde, lengde, bredde
	-dom		l. til adj og subst		kristendom, fattigdom
	-dømme	neutrum		bitrykk	kongedømme
	-else	hankjønn	l. til verbstamme	t-svakt	fornyelse
	-het		l. til adjektivstamme	t-svakt	dumhet
	-ing	m./fem.	l. til verbstamme	t-svakt	prating, øving
	-nad	hankjønn	l. til verbstamme	t-svakt	søknad, kostnad
	-ning *	hankjønn			forskning, lesning
	-sel	mask/neutr	knyttes til ord av ulike ordklasser		trivsel (trives) hørsel (høre) fengsel (fange)
	-skap	hankjønn	l. ti adjektiv-eller substantivstamme	bitrykk langvokal	galskap fiendskap
gresk/latinsk					
	-an	mask/neutr			orkan, tulipan
	-anse	hankjønn	av verb - ere	t-sterkt	konkurrans
	-eri	intetkjønn		t-svakt langvokal	fryseri
	-grafi	hankjønn	t-sterk førstestavelse,	langvokal	ortografi
	-isme			kortvokal	populisme
	-logi			langvokal	teologi
	-ong		t-sterkt	kortvokal	sallong ballong
	-sjon			langvokal	mosjon permisjon
	-tek	neutrum	t-sterkt	langvokal	kartotek

II. ADJEKTIV

Nordisk/germansk

-aktig	noe ligner på noe	bitrykk	geleaktig
-bar	om at noe lar seg gjøre	bitrykk, lang vokal	bærbar
-ete	at det finnes mye av noe	t-svakt	støvete, hårete
-haftig	sterk grad av noe	t-sterkt, kort vokal	mannhaftig
-ig	karakteristikk av hovedordet	t-svakt	underviktig blodig
-lig	noe som er likt noe		ungdommelig, kvinnelig
	mulighet til noe		beboelig, ønskelig
	betydning hver i forbindelse med tid		daglig, ukentlig
-messig	når det gjelder...	bitrykk, kort vokal	helsemessig
-stendig	markerer sterk grad	t-sterk førstestavelse, kort vokal	fullstendig
-som	angir egenskap	t-svakt	arbeidsom omtenksom hjelpsom

Gresk/latinsk/fransk

-abel	som er i stand til	t-sterk førstesvause, lang vokal	transportabel
-al	som tilhører noe	t-sterkt, lang vokal	universal
-ant	adj av verb på -ere	t-sterkt, kort vokal	tolerant
-ell	uttrykker likhet	t-sterkt, kort vokal	formell, ideell
-ibel	er i stand til	t-sterkt, lang vokal	disponibel, konvertibel
-id	vurderende adj, ofte mangler grunnord på norsk	t-sterkt, lang vokal	frigid, solid
-il			steril
-iv	svarer ofte subst på -sjon		konstruktiv, dekorativ
-ær		t-sterkt, lang vokal	elementær, militær
-øs	legges til sunstantiv	t-sterkt, lang vokal	melodiøs

III. Adverb

-t			høyt - høy
-ledes	betegner måten noe blir gjort på	t-svakt	således, hvorledes
-vis	legges til abstrakte ord	bitrykk, lang vokal	rimeligvis, vekselvis

HALVSUFFIKS

Suffiks som kan opptre som selvstendige ord

-bevisst	Adj	produktiv	bitrykk på siste stavelse i suffikset, kort vokal	miljøbevisst
-fri	Adj	fravær av noe i positiv mening	bitrykk, lang vokal	feberfri, gebyrfri, bilfri
-full	Adj	stor grad av noe	trykksvakt	verdifull, smakfull
-glede	Subst		bitrykk, lang vokal	kjøreglede skriveglede
-komfort	subst		bitrykk, lang vokal	kjørekomfort, sittekomfort
-løs	adj	fravær av noe i negativ forstand	bitrykk, lang vokal	barnløs, pengeløs
-rik	adj	stor grad av noe	bitrykk, lang vokal	iderik, kunnskapsrik
-riktig	adj	om tidens smak	bitrykk, kort vokal	moteriktig, formriktig
-tøy	subst. i neutrum	oftest redskap, resultat av en prosess	bitrykk	kjøretøy, syltetøy
-vennlig	adj.	noe er behagelig	bitrykk	hudvennlig, sittevennlig
-villig	adj.	at noe er lett å gjøre med ting	bitrykk, kort vokal	smørevillig, rullebillig

RETROGRADERING – TILBAKELAGING

Verbalsubstantiv av verb

Åpne sesongen

Handle til jul

Kjøre i fylla

Legge planer

Stikke med kniv

Drept i trafikken

Anmelde hos politiet

NULLAVLEDNING – et suffiks blir strøket i løpet av derivasjon (ofte omdanning til en annen klasse)

Rensing – rens, kaste - kast